

STANOVISKO SFA K OTÁZCE STŘETU ZÁJMŮ ČLENŮ PŘEDSTAVENSTVA, RAD A HODNOTITELŮ

Novela zákona o audiovizi, která nabyla účinnosti 1. ledna 2025, prošla standardním legislativním procesem, jehož součástí je i hodnocení potenciálního střetu zájmů a transparentnost rozhodovacích procesů, a to jak z pohledu EU legislativy, tak legislativy národní.

Jakékoli pochybnosti vztahující se k potenciálnímu střetu zájmů členů nových orgánů Fondu jsou tedy díky pečlivě nastaveným rozhodovacím procesům neopodstatněné.

Ve vztahu k EU legislativě

Rozsah úpravy Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012, **vyplývá obecně již z jeho názvu.**

Článek 1 nařízení jasně stanoví, že jeho úprava stanovuje pravidla pro sestavování a plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii a pro předkládání a audit jejich účetnictví.

Z tohoto vymezení oblasti, na kterou se úprava nařízení vztahuje, je třeba vycházet i při použití čl. 61 nařízení, který upravuje střet zájmů. Článek 61 odst. 1 navíc sám upřesňuje, že úprava tohoto článku **se vztahuje na operace podle kapitoly 4 hlavy IV nařízení** (omezuje dosah úpravy střetu zájmů pouze na tuto část nařízení).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že nařízením upravený střet zájmů se týká operací při správě finančních prostředků EU.

Úprava střetu zájmů podle tohoto nařízení se tedy uplatní pouze tam, kde se nakládá s prostředky EU, **což není případ Státního fondu audiovize.**

Z tohoto hlediska byla právní úprava shledána slučitelnou s právem EU. Kdyby se výše uvedené nařízení jakkoli týkalo úpravy zákona o audiovizi (např. pokud jde o úpravu střetu zájmů členů orgánů Státního fondu audiovize), byla by tato otázka nepochybně příslušnými orgány v legislativním procesu zkoumána.

Ve vztahu k národní legislativě

Představenstvo:

Co se týká Představenstva, jsou argumenty následující:

- Členové Představenstva **zastupují oblasti audiovize** a nikoli konkrétní jednu firmu/ společnost

Potenciální preferování jedné oblasti audiovize před jinými je z pohledu celku a kontextu nefunkční. Tzn. pokud bychom předpokládali, že např. v případě Asociace provozovatelů kin (APK) se sice nabízí nadřazení kategorii podpory infrastruktury, ale k čemu je budova kina, která nemá dostatečné množství zajímavého obsahu atp. Konkrétně v případě zástupce Asociace producentů v audiovizi (APA) je zájem o vyváženou podporu všech segmentů audiovize, neboť členové APA podnikají jak ve small screenové, tak v big screenové kategorii, i v animaci a k tomu potřebují fungující infrastrukturu.

- Členové Představenstva jsou navrženi na „návrh právnické osoby sdružující xy“, tzn. sdružení vícero subjektů, nikoli za svou vlastní společnost.
- Agenda Představenstva definovaná ustanovením § 11a, které je definováno záměrně tak, že Představenstvo žádným způsobem neparticipuje na podpoře konkrétních projektů, ale širokých celcích.

- Agenda je definována následovně:

- a) **schvaluje Konceptci podle § 10 odst. 4, jejíž návrh předkládá ředitel Fondu**, tzn. text obsahující evaluace, Specifické cíle a Strategické cíle a Opatření, jak cílů dosáhnout. Text KRA má cca 150 stran a hlasuje se o ní jako o celku.
- b) **schvaluje rozdělení peněžních prostředků účelově určených na podporu audiovize mezi 4 kategorie podle § 10 odst. 1 písm. c) na základě návrhu zpracovaného ředitelem Fondu; rozdělení těchto peněžních prostředků musí být v souladu s Konceptcí**, tzn. disponibilní prostředky musí Představenstvo rozdělit mezi kategorie v souladu s ustanovením § 10 odst. 5, věta třetí, (...) *Rozdělení peněžních prostředků účelově určených na podporu audiovize mezi 4 kategorie podle odstavce 1 písm. c) musí být v souladu s Konceptcí a musí zajišťovat rozvoj každé z kategorií.* Hlasuje se jako celek.
- c) **schvaluje návrh statutu Fondu a jeho změn**, hlasuje se jako celek.
- d) **navrhuje ministroví ke jmenování hodnotitele.**

Představenstvo přijímá rozhodnutí VŽDY většinou hlasů přítomných členů. Hlasování Představenstva dle § 11d odst. (3) *Představenstvo je usnášeníschopné, pokud se jeho jednání účastní alespoň 8 členů.*

Rady

Transparentnost rozhodování je již od roku 2015 řešena zveřejněním rozhodovacích listů, tedy jak každý jeden Radní bodoval každý jeden projekt.

Každý žadatel si tedy může na webu Fondu zjistit u každého hodnocení a bodování každého projektu, jak který každý jeden člen Rady u každého jednoho projektu bodoval. Tento trend nastavený roce 2015 platí i nadále v novém Státním fondu audiovize.

Při stanovování konstrukce novely zákona a transformačních částí zákona se u orgánů Rad řešila primárně kompetentnost Radních při jejich rozhodování. Kompetentnost členů Rad souvisí s aktivní činností v oblasti, o které rozhodují, tedy zda je Radní teoretik, zasloužilý tvůrce, bez zkušenosti s inovativními trendy audiovize nebo aktivně praktikující v oblasti.

Kritika má tedy dvě varianty:

- Člen Rady není aktivní = Fondu se vyčítá nekompetentnost
- Člen Rady je aktivní = Fondu se vyčítá střet zájmů

Existující legislativa v ČR řeší střet zájmů způsobem definovaným v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

Statut pak bude obsahovat eliminaci střetu ze dvou stran a sice následujícím způsobem:

Eliminace střetu člena Rady ze strany žadatele

- Za účelem zamezení účasti osob, jimž brání překážka podjatosti nebo střet zájmů nebo jiná zákonem stanovená překážka, na hodnocení projektů, označí žadatel v žádosti o podporu audiovize takové členy příslušné Rady a hodnotitele (na základě veřejného seznamu jmenovaných hodnotitelů pro danou kategorii podpory audiovize a pro daný dotační okruh), u nichž má za to, že jim překážka v hodnocení jeho projektu brání.

Eliminace střetu člena Rady ze strany Radních samotných

- Člen Představenstva, Rady, Výboru nebo Komise je povinen nejpozději bez odkladu po zahájení jednání oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže by se zřetelem k výsledku projednání věci mu mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný zájem. Oznámení se podává ústně v průběhu jednání a je součástí zápisu z jednání. V pochybnostech rozhoduje o vyloučení člena orgánu z projednání věci příslušný orgán, jehož je členem.

Problém je tak řešen ze strany samotného Radního – informuje o střetu –, tak ze strany kontroly žadatele – hlásí potenciální podjatost.

O obou hlášeních rozhoduje Rada, její rozhodnutí je Usnesením konstatováno v zápise jednání, tak jako doposud. Zápisy z jednání jsou zveřejňovány na webu Fondu.